

Confederaziun duai coordinar e segirar il studi rumantsch

La moziun da cumissiu vegn tractada l'emna proxima

CUN IVO BISCHOFBERGER HA DISCURRÌ
CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ La confederaziun duai coordinar tranter las universitads ed il Grischun per ch'i saja er en l'avegnir pussaivel da studegiar la lingua rumantscha e sia litteratura. Quai pretenda ina moziun da cumissiu dal cussegl dals chantuns. Il glindesdi vegn la fatschenta en la chombra pitschna. Cussegl dals chantuns Ivo Bischofberger (pcd/Al) vegn a motivar la moziun.

Theo Maissen aveva pretendì la primavera en ina moziun che la confederaziun duai segirar almain ina professura rumantscha. Pertge n'è quai betg pussaivel?

Ivo Bischofberger: La moziun avess stui vegnir realisada da la confederaziun. Ma l'artitgel da furmaziun separa las cumpetenzas da la confederaziun e dals chantuns. Las universitads èn chaussa dals chantuns. En la resposta sin la moziun ha il cussegl federal dentant signalisà ch'el fiss interessà da sustegnair la finamira da Maissen.

Il cussegl federal renconuscha pia l'importanza da las professuras rumantschas.

Gea, quai renconuscha el cleramain. Ma per la confederaziun n'èsi betg pussaivel d'agir en il senn da questa moziun. Perquai ha Maissen retratg l'intervenziun.

La cumissiu per scienza, educaziun e cultura ha forumulà ina nova moziun. Pertge è quella megla?

El s'engascha per il studi universitar dal rumantsch – cussegl dals chantuns Ivo Bischofberger (pcd/Al), qua al cumin d'Appenzell.

KEYSTONE

La cumissiu ha ponderà co realisar l'intenziun da Maissen senza fruntar sin impediments giuridics en connex cun las cumpetenzas da confederaziun e chantuns.

La cumissiu giavischa che la confederaziun coordinescha puncto professuras rumantschas e furmaziun universitara.

Geabain. La confederaziun duai surpigliar quest'incumbensa. Sin fundament da l'artitgel da linguas sustegna la confederaziun il rumantsch cun meds finanzials. Ils daners van al Grischun. Il chantun dovra ils daners sin differentas modas, ma betg exnum per professuras. Uss

vai per la dumonda co coordinar tut ils aspects. Dad ina vart avain nus ils differents lieus cun professuras rumantschas e da l'autra vart ils pensums chantunals.

Coordinar? N'è quai betg memia pauc? N'exista betg il privel ch'i na capita puspè nagut.

Na, i dovra la coordinaziun. Ins sto guardar, tge interess ch'i dat sin champ chantunal grischun, per exempel pertutgant la furmaziun da magisters. Ina part da questa furmaziun po il Grischun surpigliar entras la scola auta pedagogica. Ma per ils magisters dal stgalim aut na basta quai betg.

Per lezs dovri ina furmaziun universitara?

Gea. In auter punct: Ins ha memia paucs students che studegian rumantsch. La situaziun è alarmanta. Lura è in professur en la vegliadetgna da pensiun. Perquai dovri la confederaziun dad ina vart ed il chantun da l'autra vart – era per segirar la finanziaziun da las professuras.

Avant circa diesch onns han ins temì che la professura a Turitg n'existia betg vivanant pervi d'ina midada da professer, uss han ins la medema situaziun a Friburg. Pon ins evitar quai en l'avegnir?

Quai è la finamira da nossa moziun.

Ch'i dat paucs students che tscheranan in studi da rumantsch ha era da far cun talas malsegirtads pertutgant la cuntinuitad d'in studi da rumantsch.

Quai è il punct: Ins sto puspè dar ina segirtad da planisaziun. Ils students duain savair ch'els pon terminar in studi.

Avais Vos il sentiment ch'ins sa schliar ils problems?

Gea. I dat vias che la cumissiu ha discutà cun represchentants dal chantun. Il cussegl federal signalisescha ch'el è pront da consegnar nossa moziun. Igl è cler che quest pensum sto vegnir sustegnì finanziailmain – dad ina vart dal chantun e da l'autra vart la confederaziun.

Vus avais ertà la fatschenta che l'anteriur cussegl dals chantuns Theo Maissen ha mess sin via. Il glindesdi preschentais Vos ils arguments da la cumissiu en la chombra pitschna.

Jau surpigli gugent quest pensum, pertge jau sun rector d'in gimnasi. Mes giavisch è ch'ils absolvents da noss gimnasis han la segirtad da pudair terminar lur studis.

Avais Vos contacts persunals cun la Rumantschia?

Jau hai blers enconuschents en l'Engiadina ed enconusch ils collegas da la conferenza da recturs, per exempel Gion Lechmann.